

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo na naročevanje.

Na koncu leta vabimo uljudno vse dosedanje naročnike „Slov. Gospodarja“, naj se naročijo še na dalje za leto 1895 na list, ki je in še tudi naprej zagovarja resno in vestno koristi sv. cerkve in slov. ljudstva pa ne išče v tem, kakor kaže že njegova cena, nikjer svoje koristi. Kdor more in hoče, naj pristopi med deležnike „katol. tisk. društva“, da se „Slov. Gospodar“ vzdrži tudi nadalje pri tej nizki ceni.

Deležnina „katol. tisk. društva“ znaša za celo leto 5 gold. in je v tem že tudi naročnina za „Slov. Gospodarja“. Naročnina pa znaša za celo leto 2 gold. 50 kr. in za pol leta 1 gold. 30 kr. ter za četrť leta 65 kr.

Naročnina se pošlje najlaglje po poštnih nakaznicah upravništvu „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Odbor kat. tisk. društva.

Pogled nazaj.

Ob koncu leta smo. Potrebno je, da svoje srce hvaležno povzdignemo k ljubemu nebeškemu Očetu. On je prav letos pokazal, da se ni, kakor bi nekateri radi, postaral in ni kakor star očka, ki svojim razposajenim otrokom skozi prste gleda; ampak baš letos je ljubi Bog pokazal, da ni samo neskončno usmiljen, temuč tudi neskončno pravičen. Da, Bog je pravičen! Evo Vam tri izglede!

Koncem junija se je zgodila strašna hudobija na Francoskem. Neki 21letni delavec Kaserio je predsedniku republike francoske, Karnótu, porinil bodalo v lednje, da je za tri ure umrl. Karnót sicer ni bil hudobnež; toda stal je na čelu framasonске vlade. Kdor pa veter seje, bode vihar žel. Ker se na Francoskem v državnih šolah ne sme podučevati krščanski nauk in je vse polno slabih spisov, zato je tam toliko nevernih liberalcev. Kjer so pa liberalci, tamkaj so tudi socijalisti in anarhisti. In morivec Kaserio je bil anarhist. Da, Bog je pravičen!

Pred 24 leti so Pijemontezi vzeli papežu Rim in dezele; tudi druge italijanske kralje so pregnali. Oni možje pa, ki so zvarili zedinjeno Italijo, bili so framasoni. Obropali so skoro vse cerkve, samostane in bogate bratovščine; vendar pa tiči italijanska država v velikanskih dolgovih. Ljudstvo je sila ubogo, na Siciliji se delavcem slabše godi, kakor pri nas živini. Kdo pa je v Italiji prvi minister? Framason Krispi. O tem zna danes ves svet, da je slepar, goljuf. Pri rimski banki je več milijonov dobil on in njegovi tovariši brez menic; banka se je zrušila, in mnogo ljudij je prišlo na beraško palico. Minister Krispi bode moral odstopiti; ako se bode kralja Umberta oklepal, utegnejo napoditi oba! Da, Bog je pravičen!

Poglejmo še na Ogersko! Tam je letos bil prvi minister dr. Wekerle, tudi framason. Na veliko žalost katoličanov je uvedel tri proticerkvene postavbe, med temi civilni zakon. Kaj je civilni zakon? Sklepa se pred civilnim uradnikom. Tak zakon sevéda ni zakrament, in civilno poročena se smeta iz nekaterih vzrokov ločiti in zopet z drugo ali drugim zakon skleniti. Ali pa še Wekerle je ogerski ministerski predsednik? Od dne 20. t. m. je pribita resnica, da z novim letom ne bode več! Svetli cesar se koj po praznikih peljejo v Buda-pešto, da izberejo nove ministre. Wekerle in liberalci na Ogerskem in pri nas pa naj premišlujejo resnico: Da, Bog je pravičen! —

Dragi Slovenci! Leta sem in tudi letos smo se vojskovali pod zastavo, na kateri blestijo besede: »Vse za vero, dom in cesarja!« Te besede nam niso prazne puhlice, ampak vsaka nam je in mora biti sveta. Ako ob koncu leta ne moremo kazati na venike uspehe, kriví so tega največ naši nasprotniki. Pa le vstrajajmo složni; napočilo nam bode prej ali slej v vsakem oziru srečno leto. Naj nas v našem pravičnem naporu tolaži resnica: Bog je pravičen!

Nemški konservativci o volilni preosnovi.

V zadnjem listu smo objavili govor našega poslanca gosp. dr. Gregoréca o preosnovi volilnega reda, danes pa o tistem predmetu priobčimo glavne misli iz govora nemškega konservativca barona Dipaulija.

Ako se na eni strani zadovoljijo delavci, naj se vendar na drugi strani ne pozabi na krivico, ki se godi kmetskim občinam, katere imajo vse premalo zastopnikov. Zato naj se pomnoži število poslancev za kmet-ske občine. Po sedanjem krivičnem volilnem redu pride eden poslanec mest na 2918 volilcev ali na 44.854 prebivalcev; eden poslanec kmetskih občin pa pride na 10.592 volilcev ali na 142.754 prebivalcev. Isto nerazmerje vlada gledé na cenitev, in kar se tiče davkoplačevanja, so pri volitvah kmetske občine silno prikrajšane.

Zahtevamo tedaj, da se po mestih in na kmetih raztegne aktivna volilna pravica sploh na vse, ki plačujejo kaj direktnega davka, in temu primerno naj se tudi poviša število kmetskih poslancev. Da bi se volilna pravica podelila le delavcem bolniških blagajnic, ne pa tudi direktnim davkoplačevalcem, bila bi skrajna nedostlednost in očitna krivica. Potemtakem bi mali mojster delal, dočim bi njegov pomočnik šel volit, in delavec, ki bi se povspel do malega, samostalnega mojstra, zgubil bi s tem volilno pravico, ki jo je imel kot delavec.

Nadalje zahteva konservativna stranka, naj se lo-

čijo trgovske in obrtne zbornice, kajti pri sedanjem položaju nimajo mali obrtniki v njih nobenih pravic. Zbornice naj se razdelé ali v trgovske in obrtne zbornice ali pa v zbornice, v katerih bo zastopana na eni strani velika industrija in velika obrt, na drugi mala industrija in mala obrt. Le na ta način bo se odpravila krivica in prikrajševanje pravic malih obrtnikov.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

IV. Kosar korvikar in špiritual.

„Če utegne človeka prihititi kaka pregreha, takega poučite vi, ki ste duhovni.“
(Gal. 6, 1.)

Kosar začetkom februarja nastopi svojo novo službo. V St. Andražu je vsem dobro došel, a zlasti še ga je škof lepo sprejel, kakor sprejme oče svojega ljubelega sina. Odslej ostane Kosar vedno v bližini svojega kneza in škofa Slomškega do njegove smrti, in še po smrti se ne more ločiti od njega, dočim mu ne postavi spomenika — aere perennius — bolj trpežnega, kakor bi bil izlit iz medi. Kosar bil je odslej zvest oproda svojega škofa, prav istih mislij, kakor oproda Jonatanov, ki tako-le govori svojemu gospodarju: »Stori vse, kar dopade tvojemu srcu; pojdi, kamor ti drago; kjerkoli boš ti, bom s teboj tudijaz.«¹⁾

V St. Andražu mu res ni zmanjkalo opravkov. Kot korvikar je pel vsak dan ure s kanoniki, in je vsako drugo nedeljo imel pozno pridigo v stolni cerkvi. Dostikrat pa prevzame tudi še kako pridigo ali tudi celo vrsto pridig, katerih mu ni nalagala dolžnost, nego ljubezen njegova do božje besede. Tako je v adventu l. 1857. pridigoval o peklu, kateri govori so pretresli celo mrzla in počasna srca nemških Lavančanov, ki so po prestanem adventu rekali: »Derselbige neue Fürstenkaplan that gräuslich predigen!« (Novi knežji kaplan grozno pridigujejo.)

Kosar je namreč ob enem opravljal službo škofovskega, dvornega kaplana; zraven še je bil špiritual štrtega leta lavantinskih bogoslovcev, ki od leta 1850. niso bili več v Celovcu, nego so se pri svojem škofu v St. Andražu pripravljali na duhovski stan. Slednjič je še bila njegova dolžnost, učiti bogoslovce cerkvenega obredoslovja in koralnega petja in vsako jutro voditi njihova duhovna premišljevanja.

Čudimo se, da pri tolikem naporu ni zopet opešalo njegovo telo; a tudi vrline njegovega duha so nam goropadne, če pomislimo, da so bile njegove oči še vedno tako slabe, da so mu bogoslovci morali čitati knjige; sam si je le semtertje kaj malega zabeležil. Zjutraj so mu bogoslovci čitali po eno uro iz katerihsibodi knjig in zato njim je prepuščal svoj zajuterk, a on je vesela srca do poldneva čakal na kosček kruha.

Koncem l. 1856. dobil je Kosar novo častno službo. Dotično škofijsko pismo se glasi: »Z ozirom na vaše bogoslovske in cerkvenopravne vednosti, in z ozirom na vašo izkušnost v dušnem pastirstvu, imenujem vas prisednikom knez. škof. lavantinske zakonske sodnije.« Leta 1858. pripravljali so se v St. Andražu na preselitev škofije v Maribor, in l. 1859. se je preselitev zgodila. To so bili trudapolni dnevi za Kosarja, ki je bil desna roka svojega škofa.

Izgojiti si dobrih in gorečih duhovnikov, bila je škofa Antona Martina prva skrb v Mariboru. Duhovno semenišče je rad nazival punčico očesa cele škofije. Kar je namreč vrt brez drevesnice, to je škofija brez domačega duhovnega semenišča, in zato je cela škofija veselo pozdravljala prvi dan meseca oktobra 1859, ko se je bilo duhovno semenišče v Mariboru bogoslovcem odprlo. In ta duhovni vrt izročil je Slomšek Kosarju v oskrbovanje, rekoč: »S polnim zaupanjem na vašo vsestransko omiko, in vašo slavno znano pastirsko gorečnost, imenujem vas z mirno vestjo za špirituala novega lavantinskega duhovnega semenišča, nadjajoč se, da boste z isto vnemo izgajali vse bogoslovce, s katero ste že več časa vodili štrtoletnike.«

Mili darovi za družbo vednega češčenja.

Celje 15 fl., Ljutomer 6 fl. 77 kr., Sv. Lovrenc na Dravskem polju 5 fl. 57 kr., Gornjigrad 4 fl. 20 kr., Kozje 10 fl., Polje 7 fl., Planina 4 fl., Sv. Peter pod Sv. Gorami 10 fl., Prihova 15 fl., Vurberg 12 fl. 46 kr., Spodnja Polskava 4 fl. 25 kr., Polensak 43 fl. 50 kr., Kobjice 52 fl. 97 kr., Loče 3 fl.

Gospodarske stvari.

Rez gorice.

V gorici je vsako delo imenitno, posebno važna pa je rez. Stari prigovor pravi: »Nevednega rezača vinjek odnese vina štartinjek!« Ako pa rez dobro opraviš, bodeš obilno trgategv imel. Pazi torej pri rezi:

1. Na čas. To delo se mora opraviti, dokler trs spi; torej smeš rezati od listopada do sušca. Ne misli si, da bi listopada bilo že prerano za rez. Ako to delo jesenskimi grobancom in sadnikom ne škodi, gotovo tudi drugemu trsovju ne bode kvarno. Meseca grudna in prosinca pa smo že slavnega Brandnerja videli obrezanega. Nekateri se spoke trsa bojijo in po zimi ne režejo; pa kadar je hud mraz, tudi celi trs raztrešči. Najboljša doba rezi bode menda od Svečnice do sušca. Dan raste, več se opravi; pozebljina se že vidi, zajčji zob se pozna, sneg kopni. Da še boš pa prej mogel v gorici po kopnem hoditi, natrosi na sneg kaj črnega, ali pepela, pleve, tudi prsti, in sneg bode 14 dnij prej zginit iz tvoje gorice, kakor pri mejašu, in mogel boš prej v gorici delati in svojo rez dovršiti. Jako slaba in škodljiva je pozna rez, ko se trs že joče; posuši se, ker mu je kri ali sok iztekel. Takoj v jeseni začni rezati. Brajde in utice ali špalir si pač moraš listopada obrezati, drugače ti jih sneg pokubači.

2. Reznik. Nekateri so hoteli trsu vse rozge pustiti in mu le samo glavo odrezati, naj bi vsaka rozga pognala in sad rodila. Neki viničar je na tak način gospodarju gorico v 3 letih skoro ugonobil. Moder rezač hitro zapazi najboljšo rozgo, prireže jo na dve oki v slabi zemlji, na 3 v dobri, ako je rozga tudi zadosta debela. Močnemu trsu smeš dati tudi dva reznika. Vse druge panoge pa brez usmiljenja porezi. Ako je pa celó droben les, rezi na eno oko, kakor pri sadnikih ali ključih prvo leto.

3. Locen ali šparon. Močen in star trs nese poleg enega ali dveh reznikov tudi še eden šparon, ali rozgo na 6, 8, 15 ok, kateri se osloči in na drugi kol priveže. Tak locen je oče rodovitnosti, dasi trs oslabi ali tudi ubije. Našteli smo na enem locnu po 20—30 grozdov. Pri tem so viničarji različnih mislij; eni puščajo reznike spodaj, zgoraj pa delajo šparone; drugi pa narobe. Ti pa rezi spodnjo rozgo na reznik, zgornjo pa

¹⁾ Kralj. 14, 7.

pusti za locen, ki ga boš v jeseni za ključ odrezal in porabil. Tako boš visoko štrcelovje znižal in dobil mlade trse v gorico, kar je posebno lepo videti. Stari, visoki trsi dajo sladko vino, tudi grozdje ne gnije hitro; mladi pa so rodovitni, dasi na njih grozdje rajši gnije. Nekateri posestniki so vse locne porezavali, pa so zato tudi malo nabrali. Vse tedaj v pravi meri. Najmočnejšemu trsu v dobri zemlji smeš dati celo dva reznika in pa eden locen. Vendar je treba paziti — na:

4. Čepek. Nekokrat stari trs visoke zrasti zgoraj peša, pa še pri tleh požene eno mladiko. Pazi na njo, da je veter ali noga ne odlomi, ker to bo novi gospodar. To rozgo odrezi na eno oko, in izrastla bo drugo leto močna mladika, da boš brez kvara zgornji, stari trs smel odrezati. Zdaj imaš iz čepeka nov, lep, roden trs. — Da pa iz starega trsa tak čepek dobiš, moraš ga letos globoko odkopati in dobro zagnojiti.

5. Živica ali vlačenska. Ako je ta pritlična rozga dolga in debela, obreže se na 15—20 ok, ali po okoliščinah tudi manje. Zdaj jo od trsa pokoplji pod zemljo do 2—3 ok, katere bodo nove mladike pognale in grozdeke rodile. Druge oke pod zemljo pa dobijo goste korenine; in to so živice ali vlačenke. Odrezi jo od trsa, ter jo vsadi drugam, tako si prihranil triletno vzgojo ključeka v trsnici.

6. Vinjek, oster, osločen nož, je nekaj edini trse bril. To je pač polževo delo. Tak rezač si ne zasluzi tople vode. Pri enem trsu čepi pet minut; ogleduje ga in obrača na vse kraje; po trikrat potegne po eni progji. Pa še lahko se mu vinjek zaleti, da drugo rozgo rani ali nareže, da se locen pri povezovanju zlomi. Zato so vinogradniki prijeli

7. Za škarnje. To je »fletno«, urno delo. Tri ali štirikrat več opraviš, kakor z vinjekom. Rezi blizu oka; če so škarnje dobre in ostre, rozge ne boš zmučkal ali razklal. Dobro orodje ali škarnje stanejo 1 gld. 50 kr., 1 gld. 20 kr., ali 1 gld.; slabe dobiš za 40—50 novčičev, ki se brž skvarijo. Dobijo se v vsaki železnici in pri nožarju.

Ptice trpijo po zimi glad.

Ne pozabimo v hudi zimi ptic, katere so nam po letu gosenice obirale in nas s svojim petjem razveseljevale, zdaj pa glad trpijo. Nastavimo jim v varna zavetja živeža! Naj nobeden tega ne odlaga, kar začeti je treba! Ljube ptice nam bodo hvaležne.

Sod za gnojnico.

Po vaséh najdemo sode za gnojnico z navadno pilko ali ljuknjo, skozi katero gnojnica izteka. Ta ljuknja je navadno s količem ali deščico, okoli katere so cunje navite, pritljena, kar se pa jako sitno zapira in odpira, in gnojnica se ne more enakomerno in na široko razškropiti. Prav priročne so iz ulitega železa nalašč za gnojnične sode napravljene »pipe« (Jauchenvertheiler), katera se lahko na vsak sod priterdi, lahko se zapre in odpre, vodo popolnoma drži, pri odpiranju se nikdo ne pomoči, in gnojnica se lahko 3 metre na široko razškropi. Taka »pipa« stane 3 gld. F. P—k.

Sejmovi. Dne 29. decembra v Spielfeldu in Poličanah (svinjski sejem). Dne 31. decembra v Radgoni. Dne 2. januarja 1895 v Celju, v Št. Juriju ob južni žel., v Lučanah, na Ptuju, v Bučah in Imenem (svinjski sejem). Dne 3. januarja na Bregu pri Ptuju (svinjski sejem). Dne 4. januarja na Spodnji Polskavi (svinjski sejem) in v Kaniži pri Ptuju (svinjski sejem).

Dopisi.

Izpred Boča. (V Kostrivnici) vsak pameten človek želi, da bi se Andrejček in Matevžek resno popboljšala. Toda mlaj, oh nesrečni mlaj je kriv, da ne prideta do tega spoznanja. Za danes omenim le eden dogodek, ki živo spričuje, da je našima junakoma skrb za blagor cele občine le deveta briga. K nam »privandran« Regoršek je nedavno prosil občino, naj mu dovoli krčmo v Gornjem Gaberniku; menda hoče naše revno ljudstvo še bolj dobiti v svoje pesti, kakor se je žalibog do sedaj že zgodilo. Akoravno je v G. Gaberniku že ena stara poštena krčma, ki popolnoma zadostuje potrebam one okolice, vendar je večina dosedanjih odbornikov privolila v prošnjo Regoršekovo! Kostrivničani smemo res ponosni biti na take odbornike in takšnega župana, ki se namesto za domačega poštenega kmeta, potegujejo za tujca, o katerem niti ne vemo, ali je turške ali židovske vere. Kakó vse drugače se je zgodilo, ko je domač posestnik v Gornji Kostrivnici prosil za krčmo o sejmskih dnevih! Mi nismo sicer prijatelji mnogih gostilnic v enem kraju — pa zopet se je na ljubo »privandranemu« oštirju domačino prošnja odbila! To so nam prijatelji domačega ljudstva, da se Bog usmili! No — Kostrivničani si jih homo dobro zapomnili ter jih ob času volitve posadili z raznih »stoličkov« na trda tla. Takrat bode sveta dolžnost vsakega poštenega moža, da se udeleži volitve ter voli odbornikom može, katerih srce bije za blagor cele občine, ne pa samo za enega ali drugega »privandranca« in pa za lastni žep; voliti bo treba krščanske može, ki lepo spolnjujejo dolžnosti do Boga in ljudij. Ker se drevo pozna po svojem sadu, zató bomo še nadalje razkrivali rane, katere vsekavajo naš župan in nekateri odborniki naši občini, ter s tem odpirali oči zaslepljenemu ljudstvu, da bode vendar enkrat spoznalo volkove v ovčji obleki, ter se jih ob času volitve za vselej odkrižalo!

Iz Makol. (Nova cerkev.) Kakor po mnogih krajih drugod, kaže se tudi pri nas v Dravinjski dolini, da postajajo vsled množitve ljudstva vse stare stavbe pretesne. Šole stavijo povsod nove in večje, in tu pa tam so že tudi novopostavljene zopet pretesne. Tudi pri župnijskih cerkvah se kaže ravno tista potreba: pretesne so in prenizke že ob navadnih slovesnostih. To čutimo v Poličanah, kjer so z razširjanjem že začeli, v Makolah, v Majšbergu in po drugod. Pri nas v Makolah smo tekoče leto začeli zbirati radovoljne doneske za razširjanje sedanje župnijske cerkve sv. Andreja. Hvala Bogu! oglasilo se je že precejšnje število blagih dobrotnikov, ki so obljubili veselega srca svojo pomoč. Med prvimi imenujemo našega najslavnejšega rojaka, častnega kanonika in dekana, preč. gosp. Antona Hajšeka v Slov. Bistrici. Koj, ko se je sprožila misel o povekšanju naše cerkve, obljubili so blagosrčno in velikodušno izdatni donesek tisoč goldinarjev, in na račun te svoje obljube poslali so nam kot Miklavžev dar lepo svoto tri sto goldinarjev. Bog jim povrne sto in tisočkrat!

Iz Škofje vasi. (Mráz) imamo, mráz. Stekla na oknih so zakipnjena in čez Hudinjo in čez mlake je trdno zrelo prekrito. Ni čuda, da je zamrznjeno tudi vsako društveno življenje pri nas, ker ni južne sapice od nikoder, da bi se ta ledena škorja raztajala. Od severa pa se nam ponuja nekako prikrit krivec, da bi le vse cvetke, katere bi utegnile vspeti, posmodil. Naša ženska podružnica sv. Cirila in Medota dreveni, ker mnogo je nasprotovanja in to je znano, da se človek desetkrat lažje pregovori, naj nikar denarja ne daje v dober namen, kakor pa se nagovori za dobro reč. Moška podružnica naša pa že zdavnej spi. Niti boben, niti strel ni je še dosedaj ogrel. Nič ne sliši budilnega

glasu . . . Upajmo pa, bratje, da jo vendar vzbudi močnega tópa glas, kateri je nastavljen sedaj pri nas. Da bi le strelivo ne »falilo«.

Iz Celja. (Naš Sokol) priredil je dne 16. t. m. vesel zabavni večer v čitalnici. Sploh se opazuje pri nas vedno bolj in bolj žihvahnejše gibanje društvenega življenja. Tako smo imeli priliko zabavljati se dne 16. t. m. v obilno zbrani družini narodnjakov in rodoljubkinj ter veseliti se mičnega tamburanja naših vrlih sokolskih tamburašev in tamburašinj. Potem nam je srce ogrevalo petje čitalniških pevcev in tudi oči so se nasičevale mramornih kipov, kateri so res nekako skrivnostno bledeli v črnem polju. Zabava je bila prijetna; gostov obilo, vendar bi si človek želel še bolj obilne udeležbe. Kako so bili vsi zadovoljni, ne moremo soditi, ker tisto burno, živahno odobravanje in neskrbni, zadovoljni smehljaj gostov, katerega smo večkrat opazovali, posebno dne 5. t. m. v teh prostorih, izostal je ta dan. Najbrže so premišljevali o občutkih, katere so obradile pesmi in godba. Prosta zabava je vspela prav vrlo. Le pogosto kaj podobnega! —s—

Od Sv. Andraža v Slov. goricah. (Društveno.) Zraven bralnega društva imamo pri nas tudi društvo dosluženih vojakov. S tem društvom igra se letos grda komedija. Čujte sledeči dogodek! Imelo je to društvo neko nedeljo v listopadu slovesno sveto mašo s pridigo, po božji službi pa prsto zabavo pri gosp. Tošu, ne pa pri gosp. Pihlerju, kakor mu je bila pri zadnji slovesnosti obljubljena. Gosp. Pihlerja je to zelo razžalilo. Vzame torej denarje, katere je po zadnji slovesnosti iz svoje volje vložil za društvo. Ti denarji bili so namreč njemu namenjeni. Zatorej mislim, da je imel gospod Pihler pravico denarje vzeti, iz dveh uzrokov: 1. ker je bil on založnik, 2. ker se slovesnost ni pri njem obhajala. Vendar je razžalil s tem našega gosp. oznanitelja, tako, da mu je pretel s tožbo. Ali gosp. Pihler se ni ustrašil njegovih groženj. A naš oznanitelj dobi druge muhe v modro glavico. Sklene to »pregreho« gospoda Pihlerja naznaniti očitno ljudstvu na cerkvenem trgu, kar je tudi 16. grudna storil. To pa je vendar preveč! Bilo je pa ljudstva iz večih far. Tako od Sv. Antona, Bolfanka, Sv. Trojice in Sv. Lovrenca. Ali bo to reč gosp. Pihler pri miru pustil? Gotovo ne, kar bomo prihodnjic slišali.

Z Dunaja. (Svoji k svoji m!) Nedavno je družba »Krščanska družina« priredila shod za žene. Na tem shodu je princ Liechtenstein med drugim tudi te pomenljive besede izgovoril: »Mi imamo drugo sredstvo, ki kristjanov nič ne stane, pač pa jim mnogo prihrani: Kristjani, kupujte pri kristjanih! Nas kristjane je neizmerna večina. Samo kristjani delajo in blago pripravljajo, in zopet skorej samo kristjani to blago kupujejo in plačujejo, tedaj je vendar najpametnejše, da kupujejo pri svojih, pri kristjanih, le tedaj ničesar ne izgubijo. Pri Judih kupovati robo, katere Judi niso pripravili, pravi se Judom dvojni dobiček dajati. Prvega dobijo, ko so blago od kristjanov kupili, drugega pa, ko so kristjanom prodali, česar kristjan več ne stori, in storiti ne sme! Le na tak način ostane nam naše blago in denar, le tedaj ne bomo nobene škode trpeli več, in naše raztrgane mošnje se bodo spet zakrpale.« Slovenci, te besede si zapomnite in ravnajte se po njih! Tukaj na Dunaju se kristjani bojujejo proti Židom in liberalcem, ki z Židovi držijo. Prav tako! Tukaj pravijo: »kupujte samo pri kristjanih!« Mi pa vam, dragi Slovenci, pravimo: kupujte pri kristjanih slovenskih! Zapomnite se te besede, ne zăbite jih nikoli!

Iz Braslovč. (Podružnica) družbe sv. Cirila in Metoda v Braslovčah je imela v nedeljo, 23. t. m. zborovanje v cerkveni hiši. Udeležba je bila precej

obilna, čeravno smo se že bali, da bi utegnila naša podružnica popolno zaspati, ker delj časa ni kazala nikakega življenja. Velečastiti gospod dekan M. Stoklas so nam razložili namen naše šolske družbe in v navduševalnih besedah pokazali nje potrebo. Potem je bila volitev novega odbora in pobiranje društvenine. Izvoljeni so v novi odbor: velč. gospod M. Stoklas, dekan, prvomestnikom, č. gosp. kaplan Fr. Pečnik zapisnikarjem in posestnik gosp. Fr. Šporn denarničarjem, namestnikom pa gg. Florijan Rak, Franc Prislan in Vinko Rojnik. Nadejamo se, da bo družbi še več udov pristopilo, in da ne bo drémala, ampak krepko delovala.

Iz Ptujja. (Dijaški kuhinji) so darovali od 15. septembra do konca decembra 1894 sledeči p. n. dobrotniki: Bratuša Al., beneficijar v Ptujju, 3 fl., Cilenšek M., profesor v Ptujju, 3 fl., Črnko M., provisor mestne proštisjske fare v Ptujju, 3 fl., Majcen F., dež. gimn. veroučitelj v Ptujju, 3 fl., Ožgan S., c. k. notar v Ptujju, 3 fl., Dr. Ploj J., odvetnik v Ptujju, 9 fl., Dr. Schiffrer J., c. in k. polk. zdravnik v Ptujju, 3 fl., Sedlaček J., tajnik v Ptujju, 1 fl. 50 kr., Šalamon Fr., mestni kaplan in katehet v Ptujju, 3 fl., Dr. Brumen, odv. konc. v Ptujju, 1 fl., Raisp F., oskrbnik v pok. v Ptujju, 10 fl., Dr. Jurtela, odvetnik in deželni poslanec v Šmarijah, 10 fl., Dr. Šegula, odvetnik v Novem mestu, 10 fl., sl. posojilnica v Gornji Radgoni, 15 fl., Jurca A., trgovec v Ptujju, 10 fl., Korošec F., prefekt v Mariborskem dijaškem semenišču, 3 fl., Janžekovič Vid, kaplan v Čadramu, 1 fl., Marzidovšek J., c. in k. vojaški kaplan v Trstu, 3 fl., Menhart J., kaplan pri Veliki nedelji, 2 fl., Lempl Marija, posestnica v Ptujju, 1 fl., Dr. Muršec, vpok. profesor v Gradcu, 8 fl., Slekovec Matej, župnik pri sv. Marku, 5 fl., sl. družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 30 fl., Kralj J., dekan v Zavrčah, 5 fl., neimenovan prijatelj v Ptujju, 2 kroni, Stazinski o. Konrad, minorit pri sv. Trojici v Halozah, 1 fl., po blagorodni in za uboge dijake vsako leto dobrotno skrbeči gospej Rozi Špindler v Brežicah nabranih 14 fl., (Ferečak F., dek. v pok., 1 fl., Dr. Guido Srebre, odvetnik, 1 fl., Kočevar J., mestni župnik, 1 fl., Dr. in Rozina Firbas, 2 fl., Munda Ivan, c. k. živinozdravnik, 4 fl., Špindler Ant., c. k. zemlj. knjigovodja, 2 fl., Gregorič K., vin. trgovec, 1 fl., Razlag A. vpok. uradnik, 1 fl., Zupan Ign., učitelj, 50 kr., neimenovan 50 kr., M. V. G. v Ptujju, 1 fl. Vsem skupaj prisrčna hvala. Majcen, denarničar.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar se te dni odpeljejo na Ogersko v Budapešto in ondi ostanejo, dokler se ne sestavi novo ministerstvo. — V državnem zboru so poslanci dne 20. t. m. sklenili postavo o nedeljskem počitku in potem šli na počitnice. Državni zbor se zopet snide sredi februarja.

Češko. V Pragi je neki 78 letni starček izrazil svojo nevoljo, da je radikalec Rašin poslancem izvoljen. Okrajna sodnija ga je zato obsodila za dva dni v ječo. — Jedna skupina češkega plemstva se je začela pogajati z mladočeško stranko. Ob enem pa se trudi grof Harrach pridobiti Nemce za novo porazumljenje s Čehi, in sicer s posebnim ozirom na češko državno pravo.

Moravsko. V Vitkovicah so uradniki, židovski in katoliški, napravili dne 8. decembra ples. Svoje podložnike, delavce, so s tem grdo pohujšali. — V Višavskem okraju je katoliško politično društvo imelo dne

16. decembra jako dobro obiskan shod. Izredno lepo je govoril o socialnem vprašanju dr. Neuschl.

Štajarsko. Graški knezoškof, dr. Schuster, so te dni izdali lep pastirski list o svojem potovanju v Sv. deželo. — V Gradcu ne bodo postavili svetlemu cesarju spomenika, ampak na njihovo željo se bode dotični denar porabil za dobrodelne namene. — Dne 27. t. m. se je sešel deželni zbor. Nemški nacionalni poslanci se hočejo izreči zoper slov.-nemško gimnazijo v Celju. Naši poslanci gotovo ne bodo molčali.

Koroško. Nemški nacionalci se posebno odlikujejo s svojo kulturo. Svojo stranko hočejo utrditi s škandali. Najbolj »korajzen« je neki dr. Lemisch, ki posebno rad moti shode nemškega katol. političnega društva. Tako zadnjič v Urtlu pri Kotarčah. Nemški katoliški možje pa se za to malo zmenijo in se na mnogih krajih možato obnašajo pri občinskih volitvah.

Kranjsko. V Ljubljani bodo prih. leto začeli zidati slov. višjo dekliško šolo. — Dvorni svetovalec Šuklje je odložil državno poslanstvo. — Na Bledu bodo na občinske stroške napravili ubožnico in bolnišnico. To bo tudi po drugih večjih občinah potrebno.

Primorsko. Večina notarjev na Goriškem je sklenila, da bode notranji uradni jezik le italijansčina. Grda prenapetost! — V Pazinu so Hrvatje pri občinskih volitvah tudi v prvem razredu sijajno zmagali. — Pravosodni minister je izdal naredbo, da morajo porotniki v Istri znati oba deželna jezika. Če pa to ni mogoče, vendar ne smejo sami Lahi biti porotniki.

Ogersko. Ker bo Wekerle s svojim ministerstvom gotovo odstopil, vpraša se zdaj, kdo bo zanj ogerski ministerski predsednik. Pravijo, da bržčas Banffy, predsednik gosposke zbornice, ali pa hrvatski ban, grof Khuen-Hedervari. — Posvetovanje ogerskih škofov je bilo v Budapešti od 18. do 20. t. m. Gotovo so se škofje tudi s politiko bavili.

Vunanje države.

Rim. Kardinali in prelatje so se dne 23. t. m. poklonili sv. očetu in jim častitali za Božič. Papež so v odgovoru pojasnovali, kako se naj katoličani vedejo v zasebnem in javnem življenju.

Italijansko. Vladni časniki si na vse kriplje prizadevajo dokazati, da je Crispi gledé rimske banke nedolžen; pa kaj, da jim nihče neče tega verovati. — Zadnje nedeljo večer sta se v Rimu raznesli dve petardi; pri poslopju avstrijskega poslanika in kónzula.

Francosko. Dne 21. t. m. je bil pred vojnim sodiščem v Parizu zaradi vohunstva nemški nadporočnik Schneebeck. Obsodili so ga na pet let in 5000 frankov globe. Židovski stotnik Dreyfuss pa je zaradi izdajstva domovine obsojen na dosmrtni zapor. Vsled tega se je Židom nos zopet precej pobesil.

Nizozemsko. Dne 24. t. m. je telegraf poročal iz Amsterdama: Cela Nizozemska je prepljavljena. Mesto Rotterdam je skoro vse pod vodo, mnogo hiš je voda podrla, na stotine ljudi je utonilo. Železniške proge so ponekod podrte, brzozjavna napeljava razdejana. Škoda je ogromna.

Angleško. V južni Angleški zlasti okoli Londona so 23. in 24. t. m. divjali silni viharji. V Londonu je bilo ubitih 40 oseb, ranjenih nad sto. Škoda je velikanska. V tem viharju je pri Manchestru osebni vlak zadel ob brzovlak. Bilo je 12 oseb ubitih, nad 50 težko ranjenih.

Rusko. Car se bode s carico dal slovesno kronati meseca aprila v Moskvi. — Veleposlanik Šuvalov je imenovan za poljskega generalnega gubernatorja v Varšavi. — Vlada je vzela na posodo 4000 milijonov

frankov. Denar je od Židov lahko dobila, ker je bojda sedanji car židom dovolil večjo svobodo.

Bolgarsko. Stojilov je zopet ministerski predsednik. Načevič in Pešov imata sedanjo službo. Veličkov je postal naučni, Minčevič pravosodni in Magjarov stavbeni minister. Sebranje je z novim ministerstvom zadovoljno. — Bolgarski vladni časniki so začeli ostro pisati zoper Avstrijo. Jezijo se, da neče dovoliti bolgarskim pridelkom ugodnih pogojev za izvoz v Avstrijo. Pa tudi bolgarsko ljudstvo ni več prav prijazno našemu cesarstvu.

Azija. Vojska med Kitajci in Japonci se bode najbrže kmalu ustavila. V Mandžuriji je huda zima. Vode so zamrznile. Japonci sedaj ne morejo napasti zaradi ledu tahuskih utrd ob reki Pejho. Kitajci se pa sploh po zimi ne morejo pripravljati za boj, ker so vode zamrznene, železnic pa nimajo.

Za poduk in kratek čas.

Dva oratarja, izvrstna Slovenca.

(Spisal J. Z. v Remšniku.)

Življenjepis Luke Držečnika vzbudil je v mojih prsih čute tako močnc, da se mi je oko zasolilo. Blagi rodoljub Luka Držečnik že torej počiva pod grudo! Bodi mu mati zemlja lahka, bodi mu večni gospod Bog usmiljen in daj mu nad zvezdami blagor in veselje! Saj tukaj je imel trud in trpljenje, edina radost bila mu je slovenska domovina. Počivajo torej kosti, vzdignil se je duh nad zvezde, ki je neumorno delal za blagor Slovencev na Pohorju. Duhovito tvoje delovanje bo ostalo in oživljalo ostale brate vedno bolj in bolj. Črtalo si bil v nekdanji dobi, ki je ledino prtrgalo; slovenski oratar si bil in si slovensko zemljo pod tujim jarmom z velikim trudom v Ribnici v rodovitno polje spremenil, da je zdaj dika vsega Pohorja. V Ribnici tedaj počiva Luka Držečnik, ki v istini zasluži narodni spominek.

Črez hribe dalje proti Mariboru na visokem Smolniku bil je pa Luka Hleb, ki je tudi ob času, v katerem nam je bilo skoro prepovedano veliko misliti na razvitek naroda, ledino oral. Postavi se, ljubi bralec, v duhu kakih 30 let nazaj v dobo pod nemško silo Seidl-Brandstätter in drugih naših zastopnikov in umel boš, kakšno ljubezen do domovine so ti možje javno kazali brez strahu, koje zdaj že črna mati zemlja pokriva. Tedanji poslanci za naše kraje so celo javno izrekli na Dunaju: »Mi ne poznamo tamkaj Slovenca, sami Nemci prebivajo v istih krajih«. Menili so pred 20 leti, da bodo Slovenci kmalu izginili in iz cerkev bodo napravili »fabrike«. Neka gospa istodobnega poslanca je rekla: »Lepa je Ruska cerkev, ali še lepša ista v Puščavi, tamkaj bo enkrat lepa fabrika«.

In takrat sta se brez strahu dva oratarja, Luka Držečnik in Luka Hleb, borila za blagor domovine in bila skali, ob kateri se je zastoj zaletavala nemška liberalna druhal. Storila sta to pod geslom:

Slovenec sem!

Od zibeli do groba

Ne gane moja se zvestoba,

Da vsikdar reči smem:

Slovenec sem!

Nepozabljive so mi še ure, koje sem kot dijak preživel na visokem Smolniku v hiši blagega rodoljuba Lukeža Hleba. Zbrali so se vselej blagi rodoljubi Grizold, Švajger, katere je rajni Luka Hleb navdihoval z ljubeznijo do domovine. Govor na govor, pesem na pesem se je vrstila v milem slovenskem jeziku. Rajni Grizold imel je posebni dar za petje in je tudi kar proti zlagal

pesmice, polne narodnega duha, in popeval kakor slavček. Da, pravi narodni dom bil je pri Hlebu, kjer smo mladi dijaki navdušeno »živio« klicali, ki še zdaj po ušesih doni. Gotovo smem reči, da je rajni Luka Hleb isti kraj prebudil, vedril in krepil tako mogočno, da je res župnija v Rušah uzorno narodna in bo tudi ostala. Kot iskren, dober kristjan je rajni po želji svojega očeta na Smolniku lepo cerkev dal sezidati in dobil dovoljenje za pokopališče, ali tužna osoda je hotela, da je on bil prvi tamkaj pokopan.

Kar je bil Luka Hleb v dijaških letih zame kot uzor pravega rodoljuba, to bil je v poznejših letih, ko sem začel kaplanovati, Luka Držečnik. Pred 26 leti v slovenskem jeziku pri občini uradovati, bilo je za me nekaj novega in to še celo v Marenberškem okraju. Pristréno sem želel tega rodoljuba spoznati. In to se je tudi kmalu zgodilo; kajti bil je pri vsakem narodnem shodu prisoten, goreč za blagor naše domovine. Čudoviten zdel se mi je v isti dobi Luka Držečnik in reči smem, da je tudi njegova neustrašljivost dajala meni pogum, do slednjega vzdihljeja se boriti za blagor domovine. Vse to se je godilo v dobi zanikarnosti, preganjanja, malomarnosti in neizrekljive agitacije od nemško-liberalne strani.

Rajni Luka Držečnik uradoval je pred 25 leti v lepi slovenščini. Vsaka vloga bila je slovenska na c. kr. okrajno glavarstvo, na župnijstvo in na občine. Tako niso delovali oni, ki so študirali, ali kmet na Arlici imel je pogum, imel je srce za mili slovenski jezik. Res je,

„Hrast se omaja in hrib,
Zvestoba Slovincu ne gane.“

Taki orjaki zaslužijo, da jim postavimo narodni spominek, kajti iz ledine so napravili rodovitno polje, na katerem se bo lahko razrastlo slovensko drevo, pod kojim bodo radostno pevali naši potomci:

„Lipa dišéca, prekrasno drevo.“

Smešnica. Okraj Radla na Nemškem so zidarji nov hlev sezidali. Ko se pa začne zid obešati, da pade, reče mojster: »Fantje, držiti zid, jaz grem na račun.« Kmet izplača zidarje in gre z mojstrom zidovja gledat. Ko pa kmet zapazi, da se zid obeša, reče: »To bo padlo, morate mi nov zid napraviti!« Toda mojster se zareži: »Na veke ne bomo tukaj ostali.«

Razne stvari.

(P. n. gg. naročnikom!) Nekaterim pošljemo današnjega lista po več iztisov s prošnjo, naj jih razdelé med one, ki si prihodnje leto utegnejo naročiti naš list. Sploh pa vsakega naročnika prosimo, naj nam ostane zvest in naš list priporoči svojim znancev v naročbo. Srečno in veselo novo leto!

(Bralno društvo v Gornji Radgoni) priredi v nedeljo, dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni »k angelju« (Skrlec) tombolo s petjem. Sodeloval bode Kapelski pevski zbor. Ker je čisti dobiček namenjen v prid društvene knjižnice, pričakuje se obilna udeležitev. Odbor.

(Pri Sv. Juriju ob Taboru) ima ondotno bralno društvo v nedeljo, 30. t. m. ob 1/2 4. uri svoj občni zbor.

(Občinski odbor Luče pri Ljubnem) je v seji dne 9. dec. sklenil uložiti peticijo na državni zbor za ustanovitev slovensko-nemške gimnazije v Celju.

(Razširjenje šole.) Deželni odbor je dovolil, da se dosedanja trirazredna ljudska deška šola okolice Celjske razširi v štirirazrednico.

(Za novo gimnazijo v Celju) so peticije poslali občinski zastopi: v Škalah pri Velenju, v Kapelah in v Pišecah pri Brežicah ter v Novoštifti pri Gornjem Gradu. Nadalnje peticije sprejema do 15. febr. gospod državni poslanec Miha Vošnjak v Celju.

(Dr. Foregger) se je čutil žaljenega po dveh člankih, priobčenih v »Südsteirische Post«. Po dolgi preiskavi je pa gospod Foregger spoznal, da nima dosti upanja, da bi dosegel s pravdo svoj namen, in jo je umaknil.

(Okrajna posojilnica v Ljutomeru) bode od 1. januarja 1895 naprej od hranilnih vlog plačevala 4 1/2 % obresti. Obresti se pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu.

(Nova šola v Konjicah.) Za izšolani Konjiški trg se je dovolila stavba dvorazrednice, ki bi stala okoli 10.000 fl. Ta svota naj bi se dobila za staro šolo in od nemškega šulvereina. Sedaj pa hočejo nemški Konjičani na svojo roko staviti štirirazrednico za 25.000 fl. in to seveda večinoma s slovenskim denarjem. Zoper to namero so konjiški Slovenci te dni vložili protest na okrajni šolski svet.

(Čudna slutnja.) V Breitenbahu ob Reni na Nemškem je nedavno nekega oženjenega delavca mučila slutnja, da se je njegovemu edinemu otroku zgodila nesreča. Hotel je iti koj domov v bližnjo vas; pa gospodar ga spregovori, da še ostane. Toda naslednjo noč se temu delavcu sanja, da vidi, kako njegov otrok v vodo pade in utone, ne da bi mu mogel pomagati. V jutro zgodaj hiti domov, tam pa zvé, da je njegov otrok prejšnji dan res padel v potok in utonil.

(Narodna čitalnica v Ptujju) priredila je na Štefanovo, dne 26. decembra, gledališko igro »Telegram« in prosto zabavo.

(Celjski okrajni zastop) bode v prihodnjem letu imel 44.145 gld. 21 kr. izdatkov, dohodkov pa le 4588 gld. 51 kr. Primanjkljaj se bode pokrila s 25 % doklado na davke. Za novo železnico iz Grobelnega do deželne meje je podaljšal podporo do 1898.

(Ljutomerski okrajni zdravnik.) Okrajni zastop ljutomerski je imenoval zdravnikom za Ljutomer in Malonedeljo sekundarija na ljubljanski bolnici g. dr. Antona Mihaliča, kateri nastopi novo službo s 1. jan.

(Ormoška čitalnica) priredi v svojih prostorih veselico dne 30. decembra 1894. Igrali se bosta veseloigr: »Gluh mora biti« in »Popolna žena«, peli se bodo moški in mešani zbori; slednjič bode tombola in prosta zabava. Začetek ob 5. uri zvečer. Vstopnina prosta.

(Za družbo duhovnikov) Lavantinske škofije so vplačali čč. gg.: Par Valentin, letnino 5 fl. za leto 1894 do 1898, Kosar Jakob 3 fl. za l. 1894 do 1896, Dupelnik Gregor za l. 1894 1 fl., Jodi Ivan za l. 1894 1 fl., Šoba Alojzij za l. 1894 1 fl., Kramberger Lovro, župnik pri Sv. Križu poleg Ljutomera, volil družbi po odbitih stroških 176 fl.

(Visoka starost.) V Saratovu na Ruskem je umrl najstareši veteran ali dosluženi vojak Napoleonove vojske, general Nikolaj Savin, 126 let star.

(Konjiška okrajna hranilnica.) V odbor te hranilnice so se volili tudi možje, ki so tej hranilnici dolžni. Sicer to ni sramotno, ako je kdo hranilnici kaj dolžen, ali vendar je nedopustno, da so dolžniki tudi v ravnateljstvu, in da je tisti odbornik, ki je hranilnici največ dolžen, celó njen ravnatelj!

(Amerikanski trs.) Na Francoskem so z ameriškansko trtorejo tako zadovoljni, da upajo ž njo sčasoma pridelati več vina, kakor pred trtno ušjo. V enem samem okrožju so pridelali 10 milijonov hektolitrov ameriškanskega vina.

(Komaj življenje rešil) si je te dni mesar Jožef Soršak iz Gornje Polskave, ko se je peljal na svojem vozu v Mariboru v Magdalenskem predmestju preko železniškega tira. Ograja ni bila zaprta in ko je bil Soršak z vozom ravno na tiru, prihrumi lokomotiva brez vsacega znamenja. Soršak je krepki pognal konja in je lokomotiva tikom za njim vozila naprej. Le par trenutkov in nesreča bi bila gotova.

(Vokovi na Ogerskem.) Na južnem Ogerskem se v nekaterih krajih klati mnogo volkov. V okolici Zemuna jih je toliko, da se je uradno odredil splošni lov na nadležne goste.

(Čuden bolnik) je sedaj v bolnišnici v Kološvaru, namreč rumunski kmet, katerega so morali odpustiti od vojakov, ker nprestano raste in so mu vse obleke postale premajhne. Bolnik čuti velike bolečine v glavi, roke in noge pa ima nenavadno velike. Zdravniki si ne morejo raztolmačiti te čudne bolezni. Ni upanja, da bi siromak dolgo ostal živ.

(Slovensko uradovanje.) Okrajni odbor slovenjegraški je v svoji seji dne 20. decembra na predlog člana č. g. župnika Ostrožnika sklenil, da bode odbor odslej izključno le slovenski uradovalec.

(Božičnica v Konjicah.) Svetla kneginja Kristjana Windisch-Graetz je priredila pred tednom revnim šolarjem lepo božičnico. Oblekla je 27 dečkov in 23 deklic z obleko, katero je sama naredila ali kupila, drugim šolarjem pa je dala razdeliti obilnih sladčic.

(Železnica Poličane-Konjice.) Pri občnem zboru konjiškega okrajnega zastopa dne 17. t. m. se je pokazalo, da mora okraj za l. 1893. plačati vse garantirane obresti v znesku po 6300 fl., to je, da mora blizu jedno tretjino vseh dohodkov okrajnega zastopa za železnico žrtvovati.

(Pripomoček zoper peronosporo.) Štajarski deželni odbor bode zopet na Češkem naročil modro galico za naše vinogradnike. Kateri vinogradniki želijo po ceni (22 do 24 kr. klg.) dobiti modro galico, naj se takoj zglasijo zanjo pri občinskem predstojniku, ki naj naročila pošlje okrajnemu zastopu do 10. jan.

(Trapisti v Rajhenburgu) pripravljajo zgradbo tovarne za čokolado. Zgradba bode stala več stotiso goldinarjev, in voda k tovarni se iz brestancekega potoka, kateri po trgu Rajhenburg v Savo teče, napelje 760 m visoko s pomočjo električnega stroja. Tudi na trgu ta električna moč lahko za razsvetljavo.

(Slovenske starinske najdbe.) V Beljaški okolici na Koroškem so izkopali nedavno več slovenskih starinskih rečij iz 6. in 7. stoletja. Resnično je rekel pel V. Vodnik: »Od nekdanj prebiva že tukaj morod; če ve kdo za družga, naj reče, od kod?«

(Prikrihalstvo na Dunaju.) Dunajska policija je dognala, da se tvrdka Franc Freier bavi jedine s prodajo ukradenega blaga, katero je kupovala pri jako nizkih cenah od različnih tatarskih zvez. Zapri so 10 oseb, med katerimi sta lastnika omenjene »tvrdke«. V stanovanjih nekaterih zajetih našli so mnogo ukradenega blaga.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) je poslala blagospa Roza Spindler, soproga vodje zemljiških knjig Brežicah, 35 fl. 50 kr., nabranih med ondotnimi dariljivimi domoljubi, in č. g. Anton Šijanec, kaplan pri S. Jurju v Slov. gor., 4 fl. Bog plati!

(Za državne uradnike.) Izšla je cesarska odločba, ki naroča finančnemu ministru, naj nakaže 1. januarjem tistim uradnikom, ki službujejo 15 let v istem razredu, 100 fl. doklade, tistim, ki službujejo 20 let v istem razredu, pa 200 fl.

(Duhovniške spremembe.) Umrli je č. g. Jurij Purgaj, župnik v Stopercah, v 49. letu svoje dobe. Na miru počiva! Č. g. Alojz Cilenšek, kaplan-upravitelj v Stopercah, postal je ondi provizor.

Listič uredništva. G. M.—č v Lj.: Vašega spisa o ameriški trti ne vsprejmemo, ker nam je tukajšnji strokovnjak obljubil o tem daljšo razpravo. — Vsem p. n. gg. sotrudnikom in dopisnikom izrekamo ob koncu leta srčno zahvalo. Ostanito nam tudi v novem letu naklonjeni! Srečno in veselo novo leto!

Loterijne številke.

Trst 22. decembra 1894: 18, 12, 3, 64, 17
Linc » » » 52, 6, 61, 34, 4

Zahvala in priporočilo.

Predstojništvo šolskih sester v Mariboru izreka najtoplejšo zahvalo vsem veleč. gospodom, kateri so sestre, pobirajoče milodare, tako prijazno sprejeli in obdarovali. Bog plačaj obilno! Ob enem se priporočamo v obilno naročitev cerkvenih del, katere hočemo točno, okusno in po ceni izdelovati v slavo božjo in zadovoljnost č. gg. naročnikov.

Predstojništvo šolskih sester.

Otvoritev.

Priporoča se v

**Celju, tik farne cerkve,
lekarna**

„Marije pomagaj“,

ki se je ravno zdaj čisto na novo uredila.

Ondi se dobivajo tudi priznana veljavna domača zdravila po najnižji ceni.

Vsa naročila pošiljatev na vse strani.

**K. Gela,
lekar.**

Primi povesti.

List s podobami

DOM IN SVET

Afrika Izhajav Ljubljani dvakrat na mesec.

Vsaka številka ima 32 velikih strani, mnogo slik iz domačih in tujih krajev.

Cena 4gl. 20kr., dijakom 3gl. 40kr. na leto.

Najlepši list slov. družinam vzabavo in pouk.

Opis mest

Točno urejene, dalje časa preskušene
ure 1-3
kupujejo se najbolj in najceneje v švicarski zalogi ur
Theodor Fehrbach-a v Mariboru
(Ferd. Dietinger-jev naslednik)
Gospodka ulica šte. 26.

Poprave od najpriprosteje do najtežje se vestno,
točno in ceno izvršujejo.

Reelno, pisмено letno jamstvo.

Veliko skladišče zlatin in srebrnin

(po c. kr. uradu preskušene in puncirane) kakor: veri-
žice, prstani, broche, uhani, garniture,
kravatne igle, zapestnice itd. itd.
po najnižjih cenah.

Najnovije v urah na nihala:

8 dni tekoča nihalka	od gld. naprej	9.-
" " " " " ki bije	"	12.-
" " " " " "1/4 nre	"	24.-
Ure za gostilnice 8 dni tekoče	"	4.-
" " " " " kuhinje	"	1.50
" " " " " ki bijejo	"	3.-
Srebrne cilindre	"	6.-
" " " " " ancre-remontoir-ure	"	8.-
" " " " " ure za gospé	"	7.-
Zlate	"	14.-
" " " " " gospode	"	24.-

Optični predmeti:

Naočniki	—	50
Ščipavci	—	80
Kukala (achromatiška)	3.50	
" " " " " za turiste	6.-	
Dalnogledi	3.-	
Tlakomeri (aneroid)	2.-	
Toplomeri (zdravn. maks.)	1.-	
" " " " " za sobe	—	30
" " " " " za na okna	—	70
Vinske in mošne vage	—	40

Najboljše
žito-čistilne mline,

ki se sploh dobé, nadomeščajo vsako triero,
kjer razstavljeni, vedno s prvimi darili odli-
kovani, potem stroje za pripravljanje

sirovega masla,

in druge stroje razpošilja pod mogoče ugod-
nim jamčenjem in tudi proti plačilu na obroke,
sl. društvom tudi na poskus.

J. V. Chmelař, Chroustow, P. Bohdalau via
Polna. Češko.

Prosim, zahtevajte cenilnik!

Spricalo preiskovalne komisije pri raz-
stavi žito-čistilnih mlinov v Pragi:

"... Čiščenje in razdeljenje zrnja se
godi čisto, enakomerno. Gonilne moči se
potrebujze zelo malo, mlin popolnoma zado-
stuje in izvrstno deluje.

Ta mlin zelo priporočamo.

Razstavljalni odbor centralne kmetijske
družbe za Češko.

V Pragi, 16. majnika 1894.

Načelnik strokovnega odbora:

Jožef Keiwert, l. r.

Predsednik:

Knez Schwarzenberg, l. r.

7-8

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da
odpre s 1. prosincem 1895 štacuno z meša-
nim blagom tudi pri Mali nedelji. Ker bom
štacuno pri Sv. Jurju ob Ščavnici še za-
naprej imel, bode mi možno v prihodnje še
ceneje blago prodavati, kakor do sedaj.

K obilnemu obisku se najtopleje pri-
poroča **Franc Senčar**, trgovec. 3-3

Tinct. chinae
nervitonica comp.

(Prof. dr. Lieberja živčni lek.)

Edino pristen z varnostno znamko
„križ in sidro“. Pripravlja se pravilno
v lekarni M. Fanta v Pragi, ter je že
dolgo let znan kot živcekrepično zdravilo.
steklenica 1, 2 gld. in 3 gld. 50 kr. Kot
jako dobro domače zdravilo so znane **St.**
Jakobove želodčne kapljice, steklenica 60 kr.
in 1 gld. 20 kr. Glavna zaloga: lekarna sv.
Ane v Bozenu in lekarna „pri zlatem med-
vedu“ v Gradcu. Dobiva se tudi v drugih
lekarnah v Gradcu in Mariboru. 6-40

KONJAK.

Ta iz krep-
kega, na lastnih
gotcah zrasede-
nega vina izve-
čena Francovka
je skušen pomo-
ček za oživljenje
dušnih in teles-
nih močij. Zo-
per protin, tr-
ganje, otrpnenje
udov, revmati-
zem pomaga ču-

dovito in uteši bolečine. En. steklenica velja
1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi
in take, ki so bolni želodcu, prava dobrot. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice,
se mu dá škrlinca zastonj in plača se na
pošti voznina. Dobi se le samo pri **Bene-
diktju Hertl**, graščaku na Goliču pri
Konjicah na Stajarskem.

Zaloga v Mariboru pri **Al. Ziju Quandest**
gospodke ulice 48-52

Potrebno za hišo in pisarno.

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru

je ravnokar izšel in se dobi

Slovenski koledar 1895.

za na steno.

Cena 16 kr., po pošti 3 kr. več.

Tiskan v treh barvah!

Tiskarna sv. Cirila

priporoča naslednje knjige:

1. „**Žalostna mati Božja**“, spisal Fr. Bezjak, župnik pri Sv. Marku,
6. natis. Obsega pouk o češenji žal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast
žal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device,
zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pes-
mij. Ta posebno za sveti postni čas primerna knjiga stane

vezana v polusnje gld. — 70

„ z zlatim obrezkom „ — 80

„ v usnje z zlatim obrezkom „ 1 40

2. „**Družbine bukvice za dekleta**“, spisal Jožef Rozman, pokojni
Konjiški nadžupnik, 12. natis; namenjene v prvi vrsti dekletom Križevske družbe,
pa tudi vsem dekletom sploh jako koristne, veljajo

vezane v usnje z barvanim obrezkom gld. 1 30

„ „ rudečim „ „ 1 40

„ „ zlatim „ „ 1 60

Po poštnem povzetju 10 kr. več.

3. „**Duhovni Vrtec**“, 5. natis, priporočanja vredna molitvena knjiga,
posebno za mladino, stane

v usnje vezan z zlatim obrezkom gld. — 85

„ „ s kopčo „ — 95

4. „**Sveto opravilo**“, spisal Anton Slomšek, nekdanji viši ogleda šol,
5. pomnoženi natis; namenjeno šolarjem viših razredov, velja

vezano gld. — 35

„ v polusnje z zlatim obrezkom „ — 50

„ v usnje z zlatim obrezkom „ — 1 0

5. „**Ključek nebeški**“, spisal Ivan Skuhala, dekan v Ljutem neru, za
šolarje nižih razredov, velja

vezan gld. — 30

„ v polusnje z zlatim obrezkom „ — 0

„ v usnje „ — 0

6. „**Molitve na čast svete družine**“, komad 2 kr. 100 po 1 l. 50 kr.

7. „**Božič**“ pridnim otrokom, spisal Alojzij Vaka, stane 15 kr.

8. „**Svete pesmi za šolarje**“, vezane 10 kr.

9. „**Zbirka narodnih pesmij**“ I. snopič 10 kr.

10. „ „ II. snopič 10 kr.

11. „**Ženitovanje**“ 15 kr. „

Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trirove
čistilne mline za žito
rezalnice za krmo
aparate proti peronosperii
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje
predmete za kloti, sesalnice za vse namene, kakor v
obče vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpošilja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 49

Bogate ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastonj in
poštnice prazno.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se daje na poskušnjo.

Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!